

Pideva enesetäiendamise poliitika:

Nõuded sertifitseerimise ja kvalifikatsiooniprogrammidele
(varasemalt Haldusdirektiiv nr 4)

IIA Kutsealase Sertifitseerimise Nõukogu – November 2017

SISUKORD

1. Sissejuhatus	3
2. Aastase aruandluse nõuded	3
2.1. Iga-aastane nõutav CPE tundide arv.....	3
2.2. Eetika valdkonna täiendõpe.....	4
2.3. Vastavus Standarditele	4
2.4. Vastavus Eetikakoodeksile.....	4
2.5. CPE nõuete täitmisest vabastamine.....	4
3. Sobivad CPE tegevused.....	5
3.1. Koolitusprogrammid	5
3.1.1. CPE tundide mõõtmine.....	5
3.1.2. Koolitusvaldkonnad.....	5
3.2. Teised sobivad tegevused.....	6
3.2.1. Eksami sooritamine	6
3.2.2. Publikatsioonide avaldamine või kaastöö publikatsioonidele	6
3.2.3. Publikatsioonide tõlkimine	7
3.2.4. Suuliste ettekannete tegemine	7
3.2.5. Vabatahtlik töö eksperdina	8
3.2.6. Väliste kvaliteedihindamiste läbiviimine	8
4. CPE aruandluse protsess	9
4.1. CPE raporteerimise tasu	9
4.2. Aastase raporteerimise tähtaeg.....	9
4.3. Nõutava CPE tundide mahu mittetäitmine või aruande esitamata jätmine	9
5. CPE tõendusmaterjalide säilitamine.....	10
5.1. CPE audit.....	10

1. Sissejuhatus

Ärimaailm seisab silmitsi pidevate muutustega ja uute riskidega, mis mõjutavad siseaudiitorite kooskõla oma organisatsioonide vajadustega. Seetõttu peavad ka audiitorite teadmised ja oskused pidevalt arenema, et pakkuda professionaalseid kutsealaseid kindlustandvaid ja nõuandvaid teenuseid. Rahvusvahelised siseauditeerimise kutsetegevuse standardid (edaspidi Standardid) nõuavad, et siseaudiitorid täiendaksid oma teadmisi, oskusi ja muid kompetentse ametialaselt pidevalt arenedes. See nõue aitab kaasa, et siseaudiitorid on arenevas ja dünaamilises siseauditeerimise kutsealal püsivalt pädevad.

Audiitorid, kes on Rahvusvahelise Siseaudiitorite Instituudi (edaspidi IIA) kaudu omandanud kutsealase sertifikaadi või kvalifikatsiooni (edaspidi sertifitseeritud isikud), on kohustatud tegelema pideva enesetäiendamisega. Käesolev dokument¹ sisaldab pideva enesetäiendamise (edaspidi CPE) nõudeid järgmistele IIA sertifikaatidele ja kvalifikatsioonidele ning määratleb CPE aruandluse protsessi sertifitseeritud isikutele, kes soovivad hoida oma sertifikaati kehtivana:

- Sertifitseeritud siseaudiitor (*Certified Internal Auditor*)® (CIA®).
- Kontrollide enesehindamise sertifikaat (*Certification in Control Self-Assessment*)® (CCSA®).
- Avaliku sektori sertifitseeritud siseaudiitor (*Certified Government Auditing Professional*)® (CGAP®).
- Finantsteenuste sertifitseeritud audiitor (*Certified Financial Services Auditor*)® (CFSA®).
- Riskijuhtimise sertifikaat (*Certification in Risk Management Assurance*)® (CRMA®).
- Siseauditi juhtimise pädevus (*Qualification in Internal Audit Leadership*)® (QIAL®).

CPE nõuded Sertifitseeritud keskkonnaaudiitorile (*Certified Professional Environmental Auditor*)® (CPEA®) ja Sertifitseeritud protsessiohutuse audiitorile (*Certified Process Safety Auditor*)® (CPSA®) on kirjeldatud eraldiseisvas poliitikadokumendis ja on leitav internetist: <https://na.theiia.org/certification/beac/Pages/Continued-Professional-Development.aspx>

2. Aastase aruandluse nõuded

IIA nõuab sertifitseeritud isikutelt iga-aastaselt tõendamist, et nad on täitnud käesolevas dokumendis sätestatud CPE nõuded. Iga-aastase aruandluse nõuded erinevad olenevalt isiku staatusest ehk kas isik on *praktiseeriv* (tegeleb aktiivselt siseauditeerimise või sellega seotud tegevustega), *mittepraktiseeriv* (ei tegele aktiivselt siseauditeerimise või sellega seotud tegevustega) või *pensionil* (ei kuulu enam tööjõu hulka). Pensionil isikud on vabastatud kõikidest aruandluse kohustustest senikaua, kui nad on pensionil. Pensionile jäämisest on isik kohustatud ise teatama IIA-le kutsetunnistuse taotlejate haldussüsteemis CCMS (*Certification Candidate Management System*), esitades süsteemis vastava staatuse muutmise vormi.

Nii praktiseerivad kui mittepraktiseerivad sertifitseeritud isikud peavad IIA sertifikaadi või kvalifikatsiooni aktiivse staatuse säilitamiseks:

- Läbima ja kinnitama nõutud aastase CPE tundide arvu (nõutav tundide arv oleneb isiku sertifikaadist/kvalifikatsioonist ja sellest, kas isik on praktiseeriv või mittepraktiseeriv).
- Läbima ja kinnitama kalendriaastas vähemalt 2 CPE tundi eetika valdkonnas.
- Kinnitama vastavust Standarditele.
- Järgima IIA eetikoodeksit ja kinnitama vastavust eetikakoodeksile.

Üksikasjalikku teavet kõigi nende nõuete kohta, samuti nõuetest vabastamise erijuhtumid, leiате allpool olevatest alapeatükkidest.

2.1. Iga-aastane nõutav CPE tundide arv

Kalendriaastas nõutav CPE tundide arv oleneb isiku sertifikaadist/kvalifikatsioonist ja sellest, kas sertifitseeritud isik on praktiseeriv või mittepraktiseeriv. Nõutud CPE tundide arvud on esitatud allolevas tabelis.

¹ Varasemalt Haldusdirektiiv nr 4

Staatus	Definitsioon	Kas kasutate sertifikaati/kutsenimetust?	Aastas nõutavad CPE tunnid CIA sertifikaadiga	Aastas nõutavad CPE tunnid CCSA, CGAP, CFSA, CRMA ja QIAL sertifikaadiga
Praktiseeriv	Tegeleb aktiivselt siseauditeerimise või sellega seotud tegevustega.	Jah	40	20
Mittepraktiseeriv	Ei tegele aktiivselt siseauditeerimise või sellega seotud tegevustega.	Jah	20	10

Isikud, kellel on mitu sertifikaati/kvalifikatsiooni, võivad CCSA, CGAP, CFSA, CRMA ja QIAL sertifikaadi jaoks teenitud CPE tunde arvestada ka CIA sertifikaadi jaoks nõutavate CPE tundide hulka. Näiteks, kui praktiseerival isikul on nii CIA kui CRMA sertifikaat ja ta on läbinud 40 tundi täiendõpet siseauditi ja riskijuhtimise valdkonnas, võib ta neid tunde kasutada nii CIA kui CRMA sertifikaadi CPE tundide nõude täitmiseks.

Rohkem teavet koolitusprogrammide kriteeriumide, CPE tundide mõõtmise, sobivate õppekavade ja muude tegevuste kohta, mille kaudu sertifitseeritud isikud saavad teenida CPE punkte, on toodud [3. peatükis](#).

2.2. Eetika valdkonna täiendõpe

Sertifitseeritud isikud peavad läbima 2 CPE tunni ulatuses täiendõpet, mis on keskendunud eetika valdkonnale. Eetika valdkonna täiendõppe CPE tunnid võib arvestada isiku kalendriaasta CPE tundide kogusumma hulka. IIA ei näe ette kindlaid nõudeid, kus tuleb eetika valdkonna täiendõppe läbida. Oluline on meeles pidada, et eetika valdkonna täiendõppe peab läbima iga-aastaselt aruandeperioodi jooksul.

2.3. Vastavus Standarditele

IIA Kutsealase Sertifitseerimise Nõukogu (PCB) nõuab, et sertifitseeritud isikud tunnustavad ja mõistavad rahvusvaheliste kutsetegevuse raampõhimõtete (IPPF) kohustuslikke juhiseid, sh rahvusvahelisi kutsetegevuse standardeid. IIA julgustab sertifitseeritud isikuid võimalusel osalema Standarditega seotud koolitustel. Miinimumnõudena peavad sertifitseeritud isikud iga-aastaselt Standardid üle vaatama, määrama kindlaks, kas nad pakuvad siseauditi teenuseid vastavalt standarditele ning raporteerima IIA-le enda vastavust või mittevastavust Standarditele. (Mittevastavus Standarditele ei muuda isiku staatust mitteaktiivseks ega too kaasa muud negatiivset mõju isiku sertifitseerimise staatusele.)

2.4. Vastavus Eetikakoodeksile

Sertifitseeritud isikud peavad järgima IIA eetikakoodeksit ja teatama kõikidest endaga seotud süüdimõistvatest kohtuotsustest. Nad peavad igal aastal kinnitama järgmist:

- Ma olen järginud IIA Eetikakoodeksit.
- Ma ei ole kahjustanud IIA mainet ega muul viisil diskrediteerinud organisatsiooni.
- Ma olen läbinud nõutud 2 CPE tundi täiendõpet eetika valdkonnas.
- Ma kinnitan, et mind ei ole eelmise aruandeperioodi jooksul kriminaalkorras süüdi mõistetud. (Sertifitseeritud isikud on kohustatud esitama kõik üksikasjad kriminaalkorras süüdimõistva kohtuotsuse kohta, mis neil on alates eelmisest aruandeperioodist.)

2.5. CPE nõuete täitmisest vabastamine

IIA Kutsealase Sertifitseerimise Nõukogu (PCB) võib asjakohase taotluse esitamisel anda sertifitseeritud isikutele CPE nõuete täitmisest osalise või täieliku vabastuse, kui selleks on olemas põhjendatud alus, nagu näiteks ajateenistuses viibimine või raskused isiklikus elus. Enne taotluse läbivaatamist tuleb nõukogule esitada tõendavad dokumendid. Erandit taotlevad isikud peavad esitama juhtumi (*incident*) oma CCMS konto kaudu enne CPE aruande esitamise tähtaja saabumist. CCMS-i pääseb internetis IIA kodulehelt kaudu: <https://global.theiia.org/certification/enrolled/Pages/Access-CCMS.aspx>

3. Sobivad CPE tegevused

IIA eeldab, et sertifitseeritud isikud järgivad rangelt kutsealaseid standardeid, valides CPE nõuete täitmiseks kvaliteetseid koolitusprogramme. Sertifitseeritud isiku kohustus on tagada, et tema CPE tunnid vastaksid PCB poolt kehtestatud juhistele.

3.1. Koolitusprogrammid

Üks kõige levinumaid viise sertifitseeritud isikutele CPE tundide täitmiseks on asjakohase koolitusprogrammi läbimine. Selliste programmide läbimisega võivad sertifitseeritud isikud koguda kõik aastas nõutavad CPE tunnid. Koolitusprogrammide kõrge kvaliteedi tagamiseks on PCB kehtestanud omapoolsed kriteeriumid. Koolitusprogramm loetakse PCB poolt CPE tundide jaoks sobivaks, kui see vastab kõikidele allolevatele kriteeriumitele:

- Tegemist on ametliku koolitusprogrammiga, mis edendab otseselt sertifitseeritud isiku erialast pädevust.
- Selgelt on määratletud programmi eesmärgid, millega täpsustatakse teadmiste taset, mille osalejad peaksid omandama või millega täpsustatakse pädevuse taset, mida demonstreerida programmi läbimisel.
- Selgelt on määratletud eeltingimused haridusele või kogemusele, kui need on vastava programmi puhul asjakohased.
- Programmi on välja töötanud isikud, kes on kvalifitseeritud asjaomases valdkonnas ja on pädevad teiste isikute juhendamises.
- Programmi sisu on ajakohane.
- Programmi läbimise või programmis osalemise kohta väljastatakse tõend, kus on välja toodud teenitud CPE tundide arv (nt tunnistus).

PCB aktsepteerib järgmisi kutsealaseid õppe- ja arenguprogramme juhul, kui need vastavad ülalnimetatud kriteeriumidele:

- Seminarid ja konverentsid, mida pakuvad riiklikud või kohalikud auditeerimis- või finantsarvestuse organisatsioonid.
- Tehnilised koolitused riiklike või kohalike auditeerimis- või finantsarvestuse organisatsioonide ja nende allüksuste koosolekutel (nt koolitus IIA allüksuse koosoleku raames).
- Ametlikud asutusesised koolitusprogrammid, mis vastavad ülalnimetatud koolitusprogrammi nõuetele.
- Teiste kutseorganisatsioonide või ühingute pakutavad asjakohased tegevusvaldkonnaga seotud koolitusprogrammid.
- Läbitud kõrgkooli- või ülikoolikursused (sõltumata sellest, kas nende eest antakse ainepunkte), välja arvatud kursused, mille kandidaat peab läbima selleks, et täita bakalaureuse või sellega võrdsustatud kraadi saamiseks vajalikud nõuded.
- Siseauditeerimisega seotud ametlikud kaugõppe ja iseseisva õppe programmid, mis vastavad koolitusprogrammi kriteeriumitele, sh sisaldavad tõendusmaterjali programmi läbimise kohta.

3.1.1. CPE tundide mõõtmine

CPE programmis osalemise ajaks arvestatakse programmi sisulise osa aega selliselt, et üks 50-minutiline koolituse osa on võrdne 1 CPE tunniga. Kui programm on lühem kui 50 minutit, võivad osalejad teenida ja raporteerida CPE tunde 10- või 25-minutilise sammuga. CPE tegevustes, mille üksikute osade kestvus on vähem kui 50 minutit, võib osad summeerida üheks programmiks. Näiteks viie 25-minutilise koolitusprogrammi üksikud osad on summeeritult kokku 125 minutit ning arvestatakse 2,5 CPE tunnina.

3.1.2. Koolitusvaldkonnad

Sertifitseeritud isikud peaksid täiendkoolituseks valida CPE koolitusprogramme, mis vastavad eespool nimetatud kriteeriumitele ja selliseid õppekavasid, mis on seotud sertifitseeritud isiku sertifikaadiga/kvalifikatsiooniga hõlmatud valdkondadega.

Üldiselt sobivad valdkonnad, mis on vastava sertifikaadi/kvalifikatsiooni eksami õppekavas. Sertifitseeritud isikutele soovitatakse eelistada allolevates eksamite õppekavades toodud valdkondi, et määratleda need teemad, milles nad võiksid täiendõpet läbida:

Sertifikaat/Kvalifikatsioon	Eksami õppekava
CIA	https://global.theiia.org/certification/CIA-Certification/Pages/Exam-Syllabus.aspx

CCSA	https://global.theiia.org/certification/CCSA-Certification/Pages/Exam-Syllabus.aspx
CGAP	https://global.theiia.org/certification/CGAP-Certification/Pages/Exam-Syllabus.aspx
CFSA	https://global.theiia.org/certification/CFSA-Certification/Pages/Exam-Syllabus.aspx
CRMA	https://global.theiia.org/certification/crma-certification/Pages/Exam-Syllabus.aspx
QIAL	www.theiia.org/QIALSyllabus

3.2. Teised sobivad tegevused

Lisaks ametlikele koolitusprogrammidele, võivad sertifitseeritud isikud saada CPE punkte ka muude asjakohaste tegevustega², sealhulgas:

- Eksami sooritamine.
- Publikatsioonide avaldamine või kaastöö publikatsioonidele.
- Publikatsioonide tõlkimine.
- Suuliste ettekannete tegemine.
- Vabatahtlik töö eksperdina.
- Väliste kvaliteedihindamiste läbiviimine.

Detailne ülevaade kui palju CPE tunde vastava tegevuse eest võib teenida, on toodud allolevates alapeatükkides.

3.2.1. Eksami sooritamine

	CIA	CCSA, CGAP, CFSA ja CRMA, QIAL
IIA sertifikaadi/kvalifikatsiooni omandamine		
- IIA sertifikaadi/kvalifikatsiooni omandamise aastal arvestatavad CPE tunnid	40	20
- IIA sertifikaadi/kvalifikatsiooni omandamisele järgneval aastal arvestatavad CPE tunnid	40	20
Muude eksamite sooritamine (mis pole seotud IIA sertifikaatidega)		
- Finantsarvestuse või audiitorieksami osa (nt CPA või CA eksam) sooritamise eest arvestatavad CPE tunnid	10	10
- Maksimaalselt arvestatavad CPE tunnid eksami sooritamise aastal	40	20

3.2.2. Publikatsioonide avaldamine või kaastöö publikatsioonidele.

Sertifitseeritud isikud, kes avaldavad või teevad kaastööd publikatsioonidele, võivad selle töö eest teenida CPE tunde, kui avaldatud tööd puudutavad asjakohaseid kutsetunnistuse valdkondi, nagu näiteks üldised siseauditi kutseala teadmised või isiku spetsialiseerumisvaldkonna töö meetodika. CPE tundide teenimise ja aruandluse seisukohalt on publikatsioonid jaotatud nelja erinevasse kategooriasse. Iga kategooria osas on seatud limiidid, kui palju CPE tunde on lubatud vastava kategooria osas aruandes kajastada ning samuti on limiidid publikatsioonide eest aruandes kajastatud CPE tundide kogusummale.

Publikatsioonide kategooriad	Kategooria kohta lubatud maksimaalne CPE tundide arv
------------------------------	--

² Käesolevas dokumendis nimetatud tegevused loetakse sobivaks, kui sertifitseeritud isik esitab tõendusmaterjali tegevuse toimumise kohta, toob välja teenitud CPE tunnid ja põhjendab, kuidas tegevus edendab tema kutsealast pädevust. Sertifitseeritud isiku kohustus on tõendada, et konkreetne tegevus on sobiv ja vastab PCB kehtestatud kriteeriumitele.

	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL
1. Raamatute kirjutamine või kaastöö (1 CPE tund 200 sõna kohta)	25	10
2. Uurimistöde, artiklite või blogipostituste kirjutamine või kaastöö (1 CPE tund 200 sõna kohta)	15	6
3. IIA sertifikaatide eksamiküsimuste koostamine (1 CPE tund ühe aktsepteeritud eksamiküsimuse kohta)	10	5
4. QIAL kaasusülesannete koostamine (10 CPE tundi ühe aktsepteeritud QIAL kaasusülesande kohta)	20	10
Publikatsioonide avaldamise või kaastöö eest lubatud maksimaalne CPE tundide arv	25	10

3.2.3. Publikatsioonide tõlkimine

Publikatsioonide tõlked peavad olema seotud asjakohaste kutsetunnistuse valdkondadega, nagu näiteks üldised siseauditi kutseala teadmised või isiku spetsialiseerumisvaldkonna töö meetodika. Artiklite või raamatute tõlked, mis ei ole otseselt seotud siseauditi valdkonnaga, sobivad juhul, kui sertifitseeritud isik näitab, et see tegevus on edendanud tema asjatundlikkust auditeerimise valdkonnas. CPE tundide teenimise ja aruandluse seisukohalt on tõlketööd jaotatud kahte erinevasse kategooriasse. Iga kategooria osas on seatud limiidid, kui palju CPE tunde on lubatud vastava kategooria osas aruandes kajastada ning samuti on limiidid tõlketööde eest aruandes kajastatud CPE tundide kogusummale.

Tõlketööde kategooriad	Kategooria kohta lubatud maksimaalne CPE tundide arv	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL
1. Raamatute tõlkimine (1 CPE tund 200 sõna kohta)	25	10
2. IIA rakendusülesannete tõlkimine (nt praktilised juhised, GTAG-id, jne), samuti uurimistöde, artiklite ja blogipostituste tõlkimine (1 CPE tund 200 sõna kohta)	15	6
Publikatsioonide tõlkimise eest lubatud maksimaalne CPE tundide arv	25	10

3.2.4. Suuliste ettekannete tegemine

Sertifitseeritud isikud, kes teevad suuliseid ettekandeid (nt seminaridel, konverentsidel või asutusesisestel koolitustel), võivad selle eest teenida CPE tunde, kui nende ettekanded puudutavad asjakohaseid kutsetunnistuse valdkondi, nagu näiteks üldised siseauditi kutseala teadmised või isiku spetsialiseerumisvaldkonna töö meetodika. Sertifitseeritud isikud teenivad 1 CPE tunni 50-minutilise ettekande eest, millele lisandub aeg ettekande ettevalmistamise eest ettekande kolmekordse kestuse ulatuses. Näiteks tehes 50-minutilise ettekande, teenib sertifitseeritud isik 4 CPE tundi (1 CPE tund ettekande tegemise eest ja 3 CPE tundi ettevalmistuse eest). Sama materjali järgmiste ettekannete eest võib arvestada ainult ettekande kestuse aega.

Esmane ettekanne ja kordusettekanne	Kategooria kohta lubatud maksimaalne CPE tundide arv	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL
Esimene ettekanne (CPE tunde arvestatakse ettekande tegemise aja ja lisaks ka ettekande ettevalmistuse aja eest)	25	10

Sama materjali järgmised ettekanded (CPE tunde arvestatakse ainult ettekande tegemise aja eest)	5	2
Suuliste ettekannete tegemise eest lubatud maksimaalne CPE tundide arv	25	10

3.2.5. Vabatahtlik töö eksperdina

Sertifitseeritud isikud võivad teenida CPE tunde vabatahtlikuna tehtud erinevate tööde eest, näiteks töö komiteeliikmena, QIAL hindajana või ekspertrühma liikmena, samuti IIA juhiste väljatöötamise rahvusvahelise kaastöötajana või eksamimaterjalide tõlke kvaliteedihindajana. CPE tundide teenimise ja aruandluse seisukohalt on vabatahtlikud tööd jaotatud nelja erinevasse kategooriasse. Iga kategooria osas on seatud limiidid, kui palju CPE tunde on lubatud vastava kategooria osas aruandes kajastada ning samuti on seatud limiidid, mida vabatahtliku töö eest saab kajastada CPE tundide aruandes.

Vabatahtliku töö kategooriad	Kategooria kohta lubatud maksimaalne CPE tundide arv	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL
1. Vabatahtlik töö ametniku või komitee liikmena IIA-s või muus siseauditeerimisega seotud kutseorganisatsioonis (1 CPE tund ühe 50-minutilise nõuetele vastava tegevuse eest)	15	10
2. IIA juhiste väljatöötamise rahvusvaheliste kaastöötajana (5 CPE tundi ühe IPPF rakendussuunise kohta)	10	5
3. Eksamimaterjalide tõlke kvaliteedihindamine (1 CPE tund ühe 50-minutilise tööperioodi eest)	20	10
4. QIAL vabatahtlik: - Professionaalse töökogemuse välishindaja (½ CPE tundi ühe PPE üksuse kohta) - Juhtumite uurija (½ CPE tundi ühe kaasusülesande kohta) - QIAL ettekande hindaja (1 CPE tund ühe ettekande kohta + 1 CPE ühe intervjuu kohta)	20 20 20	10 10 10
Vabatahtliku töö eest lubatud maksimaalne CPE tundide arv	20	10

3.2.6. Väliste kvaliteedihindamiste läbiviimine

Sertifitseeritud isikud võivad teenida CPE tunde, kui nad osalevad väliste kvaliteedihindamiste läbiviimisel. CPE tunde arvestatakse ainult kohapealsete toimingute eest; CPE tunde ei arvestata ettevalmistavate toimingute või aruande koostamise eest. Iga hindamise kategooria osas on seatud limiidid, kui palju CPE tunde on lubatud vastava kategooria osas aruandes kajastada ning samuti on seatud limiidid, mida välise kvaliteedihindamise läbiviimise eest saab kajastada CPE tundide aruandes.

Väliste kvaliteedihindamiste kategooriad	Kategooria kohta lubatud maksimaalne CPE tundide arv	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL
1. Siseauditi üksuse enesehindamise sõltumatu (väline) kinnitamine (ehk valideerimine), lähtudes Kutsetegevuse Raampõhimõtetest (IPPF)	5	5
2. Ühenädalane väline kvaliteedihindamine	10	5

3. Kahenädalane väline kvaliteedihindamine	20	10
Väliste kvaliteedihindamiste läbiviimiste eest lubatud maksimaalne CPE tundide arv	20	10

4. CPE aruandluse protsess

Igal aastal saadab IIA sertifitseeritud isikutele (nii praktiseerivatele kui mittepraktiseerivatele) meeldetuletuse iga-aastase CPE tundide aruande esitamise kohustuse kohta. Sertifitseeritud isikud raporteerivad enda CPE tunnid kinnitades iga-aastaselt CPE aruande, mis on ühtlasi ka allkirjastatud kinnitus, et kõik temale kohalduvad CPE nõuded on täidetud. Iga omandatud sertifikaadi kohta tuleb esitada eraldi aruanne. Tõendusmaterjale (nt tunnistused koolituse läbimise kohta) aruande juurde lisama ei pea. CPE aruande võib esitada nii CCMS-i kui kohaliku IIA esinduse kaudu. Sertifitseeritud isiku kohustus on tagada, et CPE tundide aruanne on nõuetekohaselt esitatud. Lisaks CPE tundide aruande esitamisele, peavad sertifitseeritud isikud määrama, kas nad vastavad Standarditele ning kinnitama vastavust IIA Eetikakoodeksile (vt alapeatükke [2.3](#) ja [2.4](#)).

4.1. CPE raporteerimise tasu

CPE raporteerimise tasud erinevad sõltuvalt liikmelisuse staatusest, omistatud sertifikaatidest ja sertifitseeritud isiku asukohast piirkonnast. Kõige täpsem info CPE raporteerimise tasu kohta on leitav internetist järgmistelt aadressidelt:

- Põhja- Ameerika – www.theiia.org/Certification
- Väljaspool Põhja-Ameerikat – www.globaliia.org/Certification

4.2. Aastase raporteerimise tähtaeg

Jooksva aasta aruanne peab olema esitatud hiljemalt sama aasta 31. detsembriks. IIA väljastab igale käesoleva dokumendi nõuded täitnud kandidaadile oma kinnituse.

4.3. Nõutava CPE tundide mahu mittetäitmine või aruande esitamata jätmine

Sertifitseeritud isikud, kes ei kogu kalendriaastal piisavalt CPE tunde, ei tohi aruannet esitada. Aruande vorm(id) tuleb täita vaid juhul, kui isik on omandanud nõutaval hulgal CPE tunde.

Isikud, kes ei esita oma CPE aruannet hiljemalt 31. detsembriks, nende staatus „sertifitseeritud“ muutub automaatselt staatuseks „mitteaktiivne“ (koos tähtaja pikendamisega). Isikud, kes on staatuses „mitteaktiivne“ (koos tähtaja pikendamisega) kauem kui 12 kuud, muudetakse automaatselt mitteaktiivseks. Alljärgnevalt on toodud detailne info iga nimetatud CPE raporteerimise staatuse kohta ning teave sertifitseeritud staatuse ennistamise kohta.

Mitteaktiivne staatus (koos tähtaja pikendamisega) – sellises staatuses isikutele saadab IIA vastava teavituse staatuse muutusest kas CCMS-i kaudu otse või tema kohaliku IIA esinduse kaudu. Isikud, kellele on omandatud staatus „mitteaktiivne“ (koos tähtaja pikendamisega), ei tohi viidata oma sertifikaadile. Et muuta staatus „mitteaktiivne“ (koos tähtaja pikendamisega) tagasi staatuseks „sertifitseeritud“, peab isik esitama eelmise aasta CPE aruande iga staatusega „mitteaktiivne“ (koos tähtaja pikendamisega) sertifikaadi või kvalifikatsiooni kohta. Kui isik ei kogunud raporteerimise perioodil piisavalt CPE tunde, võib ta kasutada järgmisel kalendriaastal kogutud tunde, et kompenseerida puuduolevad tunnid. Neid CPE tunde, mida on kasutatud staatuse „sertifitseeritud“ ennistamiseks, ei ole lubatud arvesse võtta jooksva aasta aruandlusnõude täitmiseks.

Mitteaktiivne staatus – sellises staatuses isikutele saadab IIA vastava teavituse staatuse muutusest kas CCMS-i kaudu otse või tema kohaliku IIA esinduse kaudu. Isikud staatusega „mitteaktiivne“ ei tohi viidata oma sertifikaadile. Et muuta staatus „mitteaktiivne“ tagasi staatuseks „sertifitseeritud“, peab isik täitma ühe raporteerimise perioodi CPE nõuded, täitma staatuse ennistamise vormi iga „mitteaktiivne“ staatusega sertifikaadi või kvalifikatsiooni kohta ning maksma staatuse ennistamise tasu (kehtivad tasumäärad on IIA kodulehel: <https://global.theiia.org/certification/Pages/Pricing-Structure.aspx>). Staatuse ennistamiseks kasutatud CPE tunde ei ole lubatud kasutada jooksva aasta aruandlusnõude täitmiseks.

5. CPE tõendusmaterjalide säilitamine

Nagu eelpool öeldud, ei pea esitama koos aastase CPE aruande vormiga tõendusmaterjale (nagu näiteks koolitusel osalemise tunnistus, mille alusel isik on arvestanud teenitud CPE tunnid). Siiski peavad sertifitseeritud isikud säilitama koopiad kõikidest tõendusmaterjalidest ning kinnitatud CPE aruannete vormidest vähemalt kolm aastat ning IIA nõudmisel tuleb dokumendid esitada IIA-le või IIA määratud isikule. Säilitatud tõendusmaterjalid peavad vastavalt vajadusele sisaldama alljärgnevat teavet:

- Programmi nimetus ja/või sisu kirjeldus.
- Osalemise kuupäev(ad).
- Kursuse või programmi toimumise asukoht.
- Korraldav organisatsioon.
- Kursuse või programmi korraldaja poolt arvestatud CPE tundide maht.
- Kiri, sertifikaat või muu kirjalik tõend kursuse läbimise kohta.
- Dokumendid, mis tõendavad publikatsioone, suulisi ettekandeid ning osalemist komiteedes või mujal.

5.1. CPE audit

IIA (või tema poolt määratud isik) viib igal aastal läbi esitatud CPE aruannete auditeid. Auditisse valitud isikud peavad esitama tõendusmaterjalid oma kogutud CPE tundide kohta. Isikud, kes ei esita ettenähtud tähtjaks nõutud dokumente, muudetakse automaatselt staatusesse „mitteaktiivne“ (koos tähtaja pikendamisega) ja nad ei või viidata oma sertifikaadile. Kui CPE audit tuvastab, et isikul ei ole piisavalt CPE tunde, antakse isikule võimalus 6 kuu jooksul koguda puuduolevad CPE tunnid ja esitada IIA-le tõendusmaterjalid kogutud tundide kohta. Isikud, kes on võltsinud dokumente või ebaeetiliselt käitunud, esitatakse IIA Kutsealase vastutuse ja eetikakomiteele edasiseks menetluseks.